

EDINOST

206 Adelaide St. W. Toronto 1, Ont.

Entered as second class matter at the Post Office Dept. Ottawa.

Edinost

Boj proti fašizmu; je boj vsakega poštenega rodoljuba; vsakega delavca in delavke — pač vsakega brez izjeme na politično, narodno ali pa versko pripadnost!

CENA NAROČENINI:

Za Kanado in USA.
Za eno leto \$3.00
Za pol leta 1.75

NEODVISNO GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

Vol. 2. No. 80.

Price 5c.

TORONTO, ONTARIO FRIDAY, SEPT. 29 1944.

Price 5 c.

Let. 2. št. 80.

TISOČI PREHAJAJO NA STRAN NARODNO-OSVOBODILNE VOJSKE

NARODNO-OSVOBODILNA ARMADA V OFENZIVI NA VSIH TOČKAH V JUGOSLAVIJI

London — Napram zadnjemu najnovejšim poročilom iz glavnega stana Narodno-osvobodilne vojske maršala Tita, Narodno-osvobodilna armada in partizanski oddelki, so v ofenzivi na vseh točkah bojne črte v Jugoslaviji. Prednji oddelki Narodno-osvobodilne armade se približujejo Beogradu, dočim so v Bosni zasedli Banja Luko in več drugih važnih mest, pri katerih so bili vbojenci Nemci in četniki Draže Mihajloviča.

V Sloveniji in Hrvatski oddelki Narodno-osvobodilne armade so napredovali zadnjega tedna. V Sloveniji so zavzeli Zidani most, železniško postajo na progi Ljubljana-Zagreb, na več krajih posebno med Ljubljano in slovenskim Primorjem, so razstrelili železniško progo.

Napram poročilu iz zavezniškega vojne urada v Italiji, zavezniška armada in sicer potem, ko so komando

oddelki na več krajih zdrobili sovražnikov odpor ob obrežju Dalmacije in Albanije, se je izkrcala na obrežju v Albaniji. Isto poročilo trdi, da se je spojila z partizanskimi oddelki maršala Tita.

Nadaljna vest pravi, da so zavezniški letalci bombardirali Viadukt pri Borovnici, namreč železniški most, ter nekoliko mostov čez Donavo v Madžarski.

Ljute bitke so v teku v Bosni ob mestu Gračanica, ter Srbiji in Macedoniji. Medtem značilno je, da je tekom zadnjega tedna prešlo na stran Narodno-osvobodilne vojske, tisoči četnikov, civilistov itd., kateri se zdaj bore rami ob rami z narodnimi bojevniki Narodno-osvobodilne armade maršala Tita.

V Sloveniji in Hrvatski oddelki Narodno-osvobodilne armade so napredovali zadnjega tedna. V Sloveniji so zavzeli Zidani most, železniško postajo na progi Ljubljana-Zagreb, na več krajih posebno med Ljubljano in slovenskim Primorjem, so razstrelili železniško progo.

NASLOV SVETA KANADSKIH JUŽNIH SLOVANOV ZA POMOČ SVOBODNI JUGOSLAVIJI:

The Council of Canadian South Slav To Aid Free Yugoslavia 319 Bay St. — Room 108 Toronto 1, Ont.

Naprosamo vse prijatelje, da se v vseh zadevah tikajočih se Sveta Kanadskih Južnih Slovanov za pomoč Svoobodni Jugoslaviji, obrnejo na omenjeni naslov.

Vse čekovne in drugače denarne nakaznice naslovite na omenjeni naslov ali pa skrajšano: Canadian Free Yugoslavia Fund.

Podpredsednik Wallace okrcal opozicijo

Washington — Dne 3 novembra se bodo vršile predsedniške volitve v Združenih državah, menda najbolj značilne sem od Linkolna in Jeffersona. Kajti od naslednjih volitev bo odvisno ali bo Amerika z svojo ogromno vlogo delovne moči in bogatimi rezervami na strani zavezniškega sporazuma v obojestrnem zavezništvu po vojni, ali pa bo sledila pot najhujše reakcije v njeni pretekli.

Podpredsednik Wallace, kateri je govoril na konferenci časnikarjev, je odločno okrcal opozicijo okrog Mr. Deweya, zaradi neresničnih izjav glede sodelovanja z demokratično stranko za ponovno izvolitev predsednika Roosevelta. Namreč dejal je, da ni res da bi odločil sodelovanje in sporazum, tembolj nasprotno, da sodeluje z nacionalnim odborom v popolnem sporazumu.

Opozicija v marsikaterih ozirih očita predsedniku Rooseveltu, namreč vladi zaradi vojnih stvari in zunanjega stališča Združenih držav. Nobenega dvoma ni, da opoziciji ni všeč kaznovanje industrijskih magnatov v Franciji, Belgiji in drugod, kateri so podpirali Hitlerja. Bolj všeč ji je inspiriranih na pohlepnost in dominacija po vojni. Poglavitno pri tem, nikakor ji ne gre v tek Atlantski Carter, kateri določa narodno samo-odločevanje.

Če kdo drugi torej reakcija trpi smrtni strah pred narodno oblastjo, tako v Združenih državah kakor tudi drugod.

Rdeča Armada drobi nacistične sile pri Rigi

OSVOBODILA JE NADALJNIH STO IN STO MEST IN VASI BALTISKIH REPUBLIK. LJUTE BITKE V TEKU NA MADŽARSKEM IN SLOVAŠKEM OZEMLJU.

Moskva — Močni kopneni oddelki Rdeče Armade podprti z Rdečo mornarico, drobne nacistične sile ob prestolici Latvije, Rigi, menda poslednja močna sovražna utrdba v baltiških republikah. V zadnjem tednu poleg tega da so z treh strani sožili jekleni obroč okrog prestolice in da je padec mesta nezogiben, so osvobodili nadaljnih sto in sto mest in vasi v baltiških republikah.

Odpor nacističnih sil je zdrobljen, pravi poročilo Rdeče Armade. Nacistične sile skušajo evakuirati mesto, toda pod zelo rezničnimi okolščinami, kajti izhod je podvržen močnemu bombar-

diranju s zraka in topniškemu ognju z kopna. Medtem, glavnejša pota in železniška proga sta presekani na več krajih z strani partizanskih oddelkov.

Napram vesti iz nacističnih virov, oddelki Rdeče Armade nekih 750 milj južno od Rige, so prekoračili mejo med Rumunijo in Madžarsko, ter so dospeli deset milj na znotraj madžarskega ozemlja. Radio vest iz Pariza med drugim pravi, da je Madžarska v predvečerju kapitulacije. Notranji odpor ljudstva postaja čim dalje bolj rešen in nepomirljiv problem za madžarske oblastodržce, kateri skušajo z terorom in nasiljem odvrti ljudstvo od narodnega odpora proti Nemcem in domačim kvizlingom.

Ob Čehoslovaški in Poljski meji, namreč karpat-skem prelazu, oddelki Rdeče Armade so napredovali skozi minirano ozemlje in so pri tem odstranili v enem dnevu 800 nastavljenih sovražnih min.

FRANCOSKI MAGNAT ARETIRAN

Pariz — Zadnje dni je aretiran francoski industrijski magnat zelo znanih tovarn Renault, Louis Renault pod obožbo sodelovanja in pa proizvodnje njegovih tovarn v vrednosti 120 milijonov dolarjev za Nemce.

Kongres južnoslovan-skih Amerikancev

Pittsburgh — Zadnje nedelje dne 24 septembra se je vršil Kongres južnoslovan-skih Amerikancev, katerega se je vdeležilo 2,500 delegatov in delegatij, kateri so zastopali razne kulturne, prosvetne, podporne in politične organizacije južnoslovan-skih Amerikancev.

Osebo so pozdravili Kongres. Harold L. Ickes, tajnik notranjih zadev in C.D. Scully, župan mesta Pittsburgh. Pismene pozdrave so poslali predsednik Roosevelt, državni tajnik Cordell Hull in drugi voditelji v Združenih državah.

Glavni cilj drugega Kongresa Ameriških južnih Slovanov, je širiti in ojačiti osnovo združitve južnoslovan-skih Amerikancev za zmago in pa izgraditev povojnega sveta. Kongres se je enako izrekel za ponovno izvolitev predsednika Roosevelta v prihodnjih predsedniških volitvah.

Shod Južno - Slovank v Torontu

in starem kraju.

Po kratki razlagi o dose-danem delovanju ženskega krožka in potrebi da se člani čimvečje število žena in deklet v krožek demokratičnih južnoslovan-k, razvnela se je splošna diskusija. Posamezne rojakinje so obljubile prispevati po en in več dni na teden za zbiranje obleke in drugih daril, kakor tudi čediti in likati že zbrano obleko in jo pripraviti za odpošiljatev ob prvi priliki. Z burnim odobravanjem je enoglasno sprejet brzojavni pozdrav materam, ženam in dekletom v Jugoslaviji, kateri vsebuje zaobljubo 65 Slovenk, Hrvatice in Srbkinj v Torontu, da bodo delale za pomoč naroda v Jugoslaviji.

Pozdravni brzojav je podpisalo 65 Slovenk, Hrvatice in Srbkinj, namen pa je, da ga podpisajo še vse preostale, katere se niso vdeležile shoda. Posamezne rojakinje bodo obiskale vsako posebej v tem oziru.

ZAHTEVE ZA ODSTRANITEV SOSNKOVSKEGA

London — Člani kabineta ubežne poljske vlade so enoglasno naslovili zahteve premieru poljske vlade Wladislavu Raczkiwicz-u, da odstrani iz položaja generala Kasimierz Sosnkovski, kot glavnega poveljnika poljske armade.

Obožba proti Sosnkovskega pravi, da je po njegovem nalogu širjena politična mržnja med vojaštvom poljske armade proti Sovjetski Uniji in tudi proti silam narodnega osvobođenja.

ljute bitke. Topniški in zračni oddelki Rdeče Armade zadajajo močne udarce nacističnim utrdbam in se o benem pehotni oddelki bolj in bolj približujejo poljski prestolici.

Vesti z balkanskega področja trdijo, da so oddelki Rdeče Armade posebno v Bolgariji napredovali zadnjega tedna proti Jugoslovanski meji, ter z tem ogrožajo umik nacističnim silam zlasti sedaj, ko je zavezniška armada vdrla v Albanijo. Napram točasnemu položaju bojne črte na Balkanu, namreč Jugoslaviji, je za pričakovati skorajšni poraz nacističnih sil.

Otperta pot za odpošiljanje obleke našem narodu

POROČILO ŠVETA KANADSKIH JUŽNIH SLOVANOV ZA POMOČ SVOBODNI JUGOSLAVIJI

Toronto — Glavni odbor Sveta Kanadskih Južnih Slovanov, si je dokaj prizadeval da se čimprej mogoče vzpostavi transportno zvezo z staro domovino, kakor tudi dobi znižano ceno za prevoz zbrane obleke do pristanišča. V tem svojem prizadevanju lahko naznamo danes, da je dosegel uspeh v enem in drugem vprašanju.

Namreč vprašanje za odpošiljanje obleke našim bratom in sestram v Jugoslavijo, je končno rešeno za čez morje, pa tudi do pristanišča v Kanadi po železnici, za kar nam je šel na roko kanadski rdeči križ. Prva pošiljka, ki so jo zbrali naši priseljenci v Montrealu, je že na potu v Jugoslavijo in sicer z našim jugoslovanskim parnikom.

Zaradi tega naprosamo lokalne odbore, da takoj naznajo glavnemu uradu, koliko obleke namreč zabojev in povprečna teža istih, je pripravnih za odposlati, da uredimo vse potrebno z rdečim križem glede prevoza do pristanišča, ozir. Montreala, kjer je že najeto potrebno skladišča. V pismu označite koliko zabojev in povprečno težo, da nam bo rdeči križ na podlagi tega naredil tkzv. shipping bills.

Zbrana obleka bo odposlana potom jugoslovanskih parnikov, kateri prihajajo v kanadske luke, ali pa preko rdečega križa do Anglije in bo potem odana v nadaljno

ZAVEZNIŠKA ARMADA VDRLA V ALBANIJO

IN SE BO V KRATKEM SPOJILA Z RDEČO IN NARODNO OSVOBODILNO ARMADO

Rim, 28 sept. — Včeraj je zavezniška armada in sicer potem, ko so komando oddelki zdrobili posamezne sovražnikove obrežne utrdbе, vdrla v Albanijo in točasno prodira v notranjost njene ozemlja. Invazija Albanije je izvedena iz otkov ob Dalmaciji, kateri so bili osvobodjeni prehodno po oddelkih Narodno-osvobodilne vojske. Medtem pa zavezniška zračna sila, je predhodno bombardirala sovražne položaje in utrdbе navzdolž albanskega obrežja. Največji odpor je bil kakor trdijo vesti, pri Himara v Albaniji, kjer je bil nameščen nemški garnizon.

Poročilo zavezniške armade ne pove daljših podrobnosti o številu oddelkov in pa kako daleč so dospeli v

Albaniji, razen, da močni oddelki zavezniške kopnene in zračne sile so v akciji ob dalmatinskem in albanskem obrežju ob Jadranskem morju.

Nad tisoč 700 bombnikov in nad 2,500 lovskih letal, je včeraj bombardiralo sovražne položaje ob reki Rhine in so vrgli nad 7000 ton streljiva. Močno je prizadeto mesto Cologne, Mainz ob vnožju reke Rhine.

Na drugih točkah bojne črte ni bilo večjih sprememb in posamezni krogi napovedujejo deloma zastoj, razen, da so britske padalne čete, ki so bile obkoljene pri Arnhem prebile sovražno črto, prekoračile reko Rhine in se zoje srečno spojile z drugo britsko armado. Število padalnih čet je znašalo nekako okrog osem tisoč, katere so se močno upirale proti napadu sovražnika in uspele se v večjem številu rešiti iz obroča.

Posamezni krogi napovedujejo močnejši odpor nacističnih sil ob meji Nemčije in trdijo, da se vojna zna zavleči čez prihodnjo zimo in spomladi pričakuje popolni poraz nacističnih sil.

ZAHTEVE ZA KOALICIJSKO VLADO

Toronto — Med organiziranim delavstvom in progresivnimi krogi, prevladuje močno mnenje in zahteve za koalicijsko vlado v provinciji Ontario.

Roy England, predsednik unijskega lokala št. 200 (CIO), je naslovil odprto pismo, CCF poslancem, ki so izvoljeni z strani organiziranega delavstva. Pismo, ki je bilo priobčeno v "The Windsor Star" vsebuje tri vprašanja CCF, poslancem, namreč vprašanje: "Ali so proti vladi Drew-a; ali so pripravi za sestav demokratično koalicijske vlade in ali podpirajo zahteve za takojšnje zasedenje zakonodajne zbornice."

Tudi drugi unijski lokali so naslovili zahtevo za resignacijo konservativnega premiera Drew in njegove vlade, katere neizpolnjuje svojih obljub, ampak celo ovira vzokonev progresivnih reform.

VLOMILCI PRED SODIŠČEM

Port Frances — Tukaj se zagovarjajo pred sodiščem štiri vlomilci, kateri so izvršili poleg vloma tudi strašen zločin, kateri je zbudil veliko pozornosti med tamšnjim prebivalstvom. Namreč vlomilci, ki niso mogli izsiliti večje denarne vsote od Mrs. Viola Jamieson, so nato jo poseli na razbeljeno peč in jo držali dalj časa sedeti na peči, kjer je zado-bila strašne opekline, katerim je pozneje podlegla v bolnišnici.

Radi tega zločina se dolži največ William Smitha, 29 let star, kateri da je izvedel ta zločin.

NOVA VLADA V BELGIJI

London — Premier Hubert Pierlot je naznanil formiranje nove belgijske vlade, narodnega osvobođenja, poroča radio iz Bruselja, Belgije.

V novi vladi so vključene vse politične stranke, vključno komunistična, pravi isto poročilo.

Vojaki druge baltiške armade. Njihova najnovejša zmaga je kronana z osvobođenjem Estonije, ni pa daleč dan, ko bodo Latvija in Litvija popolnoma osvobođeni.

PRVO ZASEDANJE Slovenskega Narodnega Osvobodilnega Sveta

(Nadaljevanje iz 2 strani)

delegacije na drugem zasedanju protifašističnega Sveta Narodne Osvoboditve Jugoslavije z dne 29. novembra 1943 v Jajcu.

Slovenski narod se je združil z narodi Srbije, Hrvatke, Makedonije, Črne gore ter Bosne in Hercegovine v enotni državni skupnosti, v federativni Jugoslaviji, zgrajeni na principih resnične ljudske demokracije in narodne enakopravnosti, svobodne, po svoji lastni volji, na temelju pravice slehernega naroda do samoodloče, vključno pravico odepitve, pa tudi združitve z drugimi narodi.

Zavedajoč se, da so v demokratični in federativni Jugoslaviji zajamčene slovenskemu narodu vse pravice, ki mu pripadajo kot svobodnemu narodu, se SNOOS kot najvišje zakonodajno in izvršno telo slovenske narodne oblasti v imenu slovenskega naroda zavezuje, da bo slovenski narod častno izvršil obveze, ki izhajajo iz njegove pripadnosti federativni Jugoslaviji na čelu z Nacionalnim komitetom Osvoboditve Jugoslavije kot začasno vlado narodov Jugoslavije, kot najvišjim zakonodajnim in izvršnim organom oblasti narodov Jugoslavije.

SNOS izjavlja, da slovenski narod kot del demokracije federativne Jugoslavije ne priznava nikomur razen AVNOJ-u in NKOJ-u pravice, da ga zastopa pred ino-zemstvom. Zato pričakuje, da bodo zavezniške vlade odrekle vsako nadaljno podporo izdajalski begunski vladi v Kairu ter da bodo priznale demokratično voljo slovenskega in vseh drugih narodov Jugoslavije s priznanjem NKOJ kot edine zakonite vlade Jugoslavije.

I Z J A V A

SLOVENSKEGA NARODNEGA OSVOBODILNEGA SVETA O PRAVICAH IN DOLŽNOSTIH SLOVENSKEGA LJUDSTVA

Slovenski narodni osvobodilni svet na svojem prvem zasedanju slovesno izjavlja:

1. da je Slovensko narodno osvobodilno gibanje, po svoji vsebini globoko demokratično in pristno človečansko, kot sestavni del enake demokratične in človečanskega jugoslovanskega narodnega osvobodilnega gibanja zapisalo na svoj prapor — ustrezno doslednemu pojmovanju človekove in narodne svobode — borbo za naslednje pravice slovenskega ljudstva; zakonitost, enakopravnost ne glede na spol, narodnost in raso, svobodo vesti besede, tiska, zborovanja in združevanja, nedotakljivost osebnosti in stanovanja, pravico do dela, odhida in starostne preskrbe.

2. da narodno osvobodilna borba in narodna oblast te pravice že sedaj uveljavljata, kolikor dovoljuje okupatorjev teror in okoliščine težke domovinske vojne proti okupatorju ter narodnim izdajalcem.

3. da je obramba domovine osnovna dolžnost državljanov.

4. da je naravna posledica narodnega izdajstva poleg drugih kazni izguba državljanskih pravic.

DEKLARACIJE

SLOVENSKEGA NARODNEGA OSVOBODILNEGA SVETA O VZPOSTAVITVI NACIONALNEGA KOMITETA OSVOBODITVE SLOVENIJE

I. Prvo zasedanje Slovenskega Narodnega Osvobodilnega Sveta slovesno ugotavlja in izjavlja, da nudijo zgodovinski sklepi drugega zasedanja AVNOJ-a in nova, demokratična, na bratstvu svojih narodov temelječa, federativna Jugoslavija, grajena pod genialnim političnim in vojaškim vodstvom maršala Tita, slovenskemu narodu vso pravico in možnost, imeti v okviru skupne jugoslovanske države z NKOJ na čelu — svojo lastno nacionalno vlado. Nacionalni komitet osvoboditve Slovenije bo zato vzpostavljen, čim bodo dani potrebni pogoji.

II. Prvo zasedanje Slovenskega Narodnega Osvobodilnega Sveta nalaga svojemu Predsedstvu (Izvršnemu odboru Osvobodilne fronte slovenskega naroda) v katerem so na osnovi sklepa Kočevskega Zbora vsebinsko združene funkcije političnega vodstva OF, Predsedstva Slovenskega Narodnega Osvobodilnega Sveta in Nacionalnega komiteta osvoboditve Slovenije — ker v pogledu narodne osvobodilne borbe in graditve narodne oblasti na slovenskem ozemlju zadostuje za sedanjost prehodno in pripravljeno razdobje pred vzpostavitvijo Nacionalnega komiteta osvoboditve Slovenije — da takoj preide k organizaciji in vodstvu svojih upravnih odsekov (odsek za notranje zadeve, odsek za izgradnjo narodne oblasti, odsek za gospodarstvo, odsek za finance, odsek za prosveto, odsek za zdravstvo, odsek za obnovo, itd.), ki bodo pretvorjeni v ustrezna poverjeništa, čim bo vzpostavljen Nacionalni komitet osvoboditve Slovenije.

Dalje nalaga Slovenski Narodni Osvobodilni Svet svojemu Predsedstvu, da poveže te odseke v smislu federativne izgradnje nove Jugoslavije že sedaj z ustreznimi poverjeništvomi Nacionalnega komiteta osvoboditve Jugoslavije, kolikor to zahteva potreba enotnega državnega vodstva.

ODLOK

O OSNOVANJU ZAKONODAJNEGA ODBORA NARODNEGA OSVOBODILNEGA SVETA

Člen 1. V Slovenskem Narodnem Osvobodilnem Svetu (SNOS) se ustanovi zakonodajni odbor z nazivom "Zakonodajni odbor Slovenskega Narodnega Osvobodilnega Sveta". Člen 2. Zakonodajni odbor SNOS je sestavljen iz predsednika in desetih članov, ki jih izvoli SNOS iz svoje srede z navadno večino glasov. Člen 3. Naloga Zakonodajnega odbora SNOS je zlasti iniciativno sodelovati pri izgradnji pravega reda, skrbeti za skladnost z osnovnimi demokratičnimi načeli urejitve Slovenije in Jugoslavije, varovati zakonitost in temeljne pravice državljanov. V ta namen ima pravico do zakonodajne pobude, pretresa zakonske predloge, izdaja o njih svoje mnenje in konzultativno ugotavlja skladnost odlokov splošnega značaja, ki jih izdajajo organi ljudske oblasti, z uveljavljenimi zakoni. Člen 4. Zakonodajni odbor SNOS posluša na podlagi poslovnika, ki si ga sam določi in ki ga pri prvem zasedanju v naknadno odobritev predloži — SNOS-u. Sklepa se z navadno večino glasov. Člen 5. Ta odlok postane polnočlen, ko ga sprejme SNOS in postane obvezen z objavo tega odloka.

ZAKONODAJNI ODBOR SNOS

IZVOLJEN NA PRVEM ZASEDANJU. Slovenski Narodni Osvobodilni Odbor je izvolil na svojem prvem zasedanju naslednji odbor: predsednik Dr. Lado Vavpotič, člani: France Bevku, Jože Kralj, Maks Krmelj, Ivan Novak, kapitan Štefan Pavlič, Jošip Rus, Peter Stante, Vida Tomšič, dr. Jože Vilfan, in Boris Zihlerl.

ODLOK

O RAZPISU VOLITEV V NARODNE OSVOBODILNE ODBORE

Člen 1. Slovenski Narodni Osvobodilni Svet nalaga v

zvezi s sklepom Zbora odposlancev slovenskega naroda z dne 3. oktobra 1943 točka L-3 predsedstvu SNOS, da razpiše volitve v krajevne, okrajne in okrožne Narodne osvobodilne odbore. Člen 2. Krajevni narodni osvobodilni odbori, Okrajne in Okrožne skupščine s svojimi izvršnimi odbori so samoupravne jedinice, zgrajene na osnovnih načelih slovenske in jugoslovanske narodne oblasti o ističasnosti zakonodajne in izvršne navedene oblasti. Delujejo na svojem področju v okviru veljavnih zakonov in splošnih odlokov višjih samoupravnih organov, ki izhajajo iz nižjih samoupravnih edinic. Člen 3. Voliti in voljeni biti morejo vsi moški in ženski državljanji, ki so dopolnili 18. leto starosti, vključno vojaške osele ne glede na starost, izvemski umobolne in osebe, katerim so odvzete državljanske pravice. Člen 4. Volitve odborov v Krajne narodne osvobodilne odbore se vrše naravnost in neposredno. Volitve v Okrajno skupščino se vrše na ta način da izvolijo volilci krajevnih odborov neposredno člane Okrajne skupščine. Okrajne skupščine izberegjo iz svoje srede izvršni odbor, ki se imenuje Okrajni narodni osvobodilni odbor. Okrajni narodni odbori so za svoje delo odgovorni Okrajnim skupščinam in Okrožnim narodnim osvobodilnim odborom. Okrožni narodni osvobodilni odbori so za svoje delo odgovorni Okrožnim skupščinam in Predsedstvu SNOS. Člen 5. Predsedstvo SNOS določi število odbornikov in članov teh odborov, volilni red in čas volitev, dalje izvede volitve v vse narodne osvobodilne skupščine in odbore.

Predsedstvo SNOS določa z odlokom pristojnost in način dela Krajevnih narodnih osvobodilnih odborov, Okrajnih in Okrožnih skupščin ter njih odborov. Pri prvem zasedanju pa mora predložiti ta odlok SNOS-u. Člen 6. Vsak neposredno izvoljeni odbornik in član skupščine mora poročati svojim volilecem o svojem delu in jim zanj odgovarjati ter je lahko vsak čas odpoklican, če to sklene večina volilcev po postopku, ki ga določi Predsedstvo SNOS. Člen 7. Ta odlok zadobi moč, ko ga sprejme Slovenski Narodni Osvobodilni Svet in postane obvezen z dnevom objave.

ODLOK

O ZVISAŠJU ČLANOV SNOS IN O POSTOPNIH DODATKIH VOLITVAH

Člen 1. Dosedanje število članov SNOS se zviša od 120 na 180 članov.

Člen 2. Dodatnih 60 članov voli: Ozemlje Pokrajinskega odbora O.F. za Slovensko Primorje 20 članov; Ozemlje Pokrajinskega odbora O.F. za Štajersko 21 članov; in Ozemlje Pokrajinskega odbora O.F. za Gorenjsko in Koroško 19 članov. Predsedstvo SNOS porazdeli te člane na posamezna okrožja.

Člen 3. Zaradi izrednih vojnih razmer izvedejo te volitve postopno z osvoboditvijo slovenskega ozemlja tamojnje okrožne narodne osvobodilne skupščine. Volilci so člani Okrožnih narodnih osvobodilnih skupščin, ki volijo naravnost in neposredno. Postopek in čas določi Predsedstvo SNOS.

Člen 4. Ta odlok zadobi moč, ko ga sprejme SNOS in stopi v veljavo v objavo.

ODLOK

O USTANOVITVI KOMISIJE PRI PREDSEDSTVU SNOS ZA UGOTOVITVE ZLOČINOV OKUPATORJEV IN NJIHOVIH POMAĞAČEV

V duhu deklaracije moskovske konference iz oktobra 1943 ter skladno z odlokom Predsedništva AVNOJ, a št. 10 z dne 30. novembra 1943 se sklone;

Člen 1. Za ugotovitev odgovornosti, izsleditev in kaznovanje vseh krivcev, odgovornih za zločine, ki so jih in ki jih še bodo na slovenskem ozemlju zagrešili okupatorji in njihovi pomagači, ter za ugotovitev in povrnitev po teh zločinih slovenskemu narodu nastale škode se postavlja komisija pri Predsedstvu SNOS za ugotovitev zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev. Ta komisija sodeluje z ustreznimi Državno komisijo pri NKOJ. Člen 2. Predsedstvo SNOS imenuje predsednika in potrebno število članov komisije in ji predpiše poslovník. Člen 3. Ta sklep zadobi moč, ko ga sprejme Slovenski Narodni Osvobodilni Svet in stopi v veljavo z objavo.

ODLOK

O USTANOVITVI VERSKE KOMISIJE PRI SLOVENSKEM NARODNEM OSVOBODILNEM SVETU.

Da se zavaruje nemoteno bogočastje in bi se brez težav uredili odnosi med slovensko narodno oblastjo in cerkvijo, se sklone; Člen 1. Pri Slovenskem Narodnem Osvobodilnem Svetu se ustanovi Verska komisija, ki ima predsednika in 8 članov iz vrstah laikov in duhovnikov. Predsedstvo SNOS se pooblašča, da ob ustanovitvi imenuje predsednika in člane Verske komisije. Poslovník si ta določi sama, predložiti pa ga mora v odobritev Slov. Nar. Osvob. Svetu pri prvem zasedanju. Člen 2. Naloga Verske komisije je zlasti Varovati nemoteno izvrševanje bogočastja; raziskovati in ugotoviti v vseh panogah javnega in zasebnega življenja vsebino, vpliv in učinke dosedanjega razmerja med cerkvijo in slovensko narodno oblastjo na slovenskem ozemlju; sodelovati pri urejanju tega razmerja zlasti s tem, da pri nastalih nesporazumih izdaja mnenja in stavi predloge, dalje da pomaga organom ureditve razmerja med cerkvijo in slovensko narodno oblastjo s tem, da daje pobudo in predloge ter pridobiva potrebno gradivo. Člen 3. Ta sklep zadobi moč, ko ga sprejme Slovenski Narodni Osvobodilni Svet in stopi v veljavo z objavo.

ODLOK

O UKINITVI VARNOSTNOOBVEŠEČEVALNE SLUŽBE.

1. V stremljenju da pospešuje ter izgradi demokracijo na vseh področjih javnega življenja, in spričo dejstva, da narodni izdajalci vse bolj izgubljajo tudi poslednje korenine med slovenskim narodom, ukinja SNOS Varnostnoobveščevalno službo kot posebno, izredno organizacijo s posebnimi, izrednimi pooblastili in polnoččiji za borbo proti peti koloni. Kolikor ostaja posameznih organov dosedanje VOS so potrebni, in se podredijo Odseku za notranje zadeve pri Predsedstvu SNOS in se vključijo v redno organizacijo tega odseka.

2. Prvo zasedanje Slovenskega Narodnega Osvobodilnega Sveta izreka celotni VOS priznanje za njeno triletno borbo proti peti koloni in narodnem izdajstvu.

NOVA ČLANA SNOS

IZVOLJENA PRI NADOMEŠTNIH VOLITVAH NA PREDLOG OKROŽIJ LJUBLJANA IN GORICA.

Za okrožje LJUBLJANA; VIDA TOMŠIČ, za okrožje GORICA; JOŽE SREBRNIČ.

Ponosni bodite da ste sinovi in hčere junaškega naroda

NARODNO-OSVOBODILNA VOJSKA SIMBOL NARODNEGA EDINSTVA

Toronto — Pretekli četrtek in ravno ko je bila prejšnja izdaja lista že v tisku, pojavil se je v naši sredini na uredništvu častnik Narodno-osvobodilne armade, Nikola Vukša, kateri služi na jugoslovanskem parniku, kot politični častnik že od aprila meseca odkar je zapustil bojno polje v Jugoslaviji.

Nikolaj Vukša, je po narodnosti Hrvat in je rojen v Dalmaciji. Čitatelji se bodo spominjali njegovega članka "propadla gnila Jugoslavija", katerega je napisal ob priliki prvega poseta v kanadske luke za naš tisk v Kanadi.

Ob priliki razgovora z mladim partizanskim častnikom o borbi narodov Jugoslavije, je dejal: **Ponosni bodite, da ste sinovi in hčere junaškega naroda, kateri je pod ceno potokov krvi visoko dvignil prapor Nove bratske svobodne federativne Jugoslavije. Ta prapor je ceno njegove krvi — cena tisocev mladih življenj — toda obenem nezlomljiva cena njegove bodočnosti.**

"Ni mogoče v kratkih besedah opisati skozi kakšne strahote je šel narod, trpljenje in muke, ter naposled krvavo in neenako borbo proti okupatorjem in domaših izdajalcem. Sovražnik je izkoriščal raso in versko mržnjo, da bi dosegel svoj zločinski cilj. Toda narodi Jugoslavije spoznavajoč prevaro, so se oklenili tesno ok-

rog svoje narodne vlade maršala Tita in Narodno-osvobodilne vojske, vedoč da je mogoče ohraniti narodni obstanek in zagotoviti bodočnost bratskih narodov v obmenjnosti Jugoslavije, le v

Nikolaj Vukša, politični Komisar NOV.

bratski in nezlomljivi slogi ter sporazumu.

"Takoj po zlomu Italije in po naključju sem prisel s parnikom v Alžir. Topot sem bil priča globoke narodne zavesti bratov Slovencev, večina iz prej okupirane Primorja in obmejnosti Jugoslavije, kateri so bili nasilno mobilizirani v italijansko armado. Po zlomu Italije so prišli pod oblast zavezniške armade in so na

S K L E P

O SPOJITVI NARODNEGA OSVOBODILNEGA SVETA ZA SLOVENSKO PRIMORJE Z ORGANI SLOVENSKE NARODNE OBLASTI.

Člen 1. Sklep Narodnega Osvobodilnega Sveta za Slovensko Primorje z dne 13.1.1944, s katerim se ta razpušča, sprejme Slovenski Narodni Osvobodilni Svet, odbravajoč ga na znanje. Pristojnost dosedanjega Narodnega Osvobodilnega Sveta za Slovensko Primorje se prenese na Predsedstvo SNOS (IOOF). Člen 2. Predsedstvo Primorja. Zato se zviša število 10 članov Predsedstva SNOS (IOOF), v točki II-11 sklepa Zbora odposlancev slovenskega Naroda z dne 3. X. 1943 o predstavnihstvu in vodstvu slovenske narodne osvobodilne borbe itd. na 11 članov. Volitev tega člana Predsedstva SNOS izvrši Slovenski Narodni Osvobodilni Svet na svojem prvem zasedanju. Člen 3. Ta odlok zadobi moč in postane obvezen, ko ga sprejme Slovenski Narodni Osvobodilni Svet.

VOLITEV

ČLANA V PREDSEDSTVU SNOS (IOOF)

Na temelju sklepa o spojitvi Narodnega Osvobodilnega Sveta za Slovensko Primorje z organi slovenske narodne oblasti, je Slovenski Narodni Osvobodilni Svet na svojem prvem zasedanju soglasno izvolil za enajstega člana Predsedstva SNOS (IOOF) pisatelja FRANCETA BEVKA.

ODLOK

O ODOBRTVI ODLOKOV IN SKLEPOV PREDSEDSTVA SNOO (IOOF) ZA DOBO OD PRVEGA ZBORA ODPOSLANCEV SLOV. NARODA DO PRVEGA ZASEDANJA SNOS.

Člen 1. Odbore se vsi odloki in sklepi, ki jih je Predsedstvo SNOO (IOOF) izdalo v času od 3. oktobra 1943 dalje. Člen 2. Ta sklep zadobi moč, ko ga sprejme Slovenski Narodni Osvobodilni Svet in stopi v veljavo z dnem objave.

ODLOK

O IZDAJI PLAČILNEGA BONA.

Čl.1. Predsedstvu SNOS se nalaga, da izda postopno po potrebi kot zakonito plačilno sredstvo na osvobojenem ozemlju Slovenije plačilne bone v iznosu 100 milijonov lir v enotah po 1,5,10,50,100,500 in 1000 lir. Svote posameznih enot določi Predsedstvo SNOS. Čl. 2. Pravilnik k temu odloku izda predsedstvo SNOS. Čl. 3. Ta odlok zadobi moč, ko ga sprejme SNOS in stopi v veljavo z objavo.

ODLOK O NARODNEM DAVKU.

Čl. 1. Na temelju sklepa Zbora odposlancev slovenskega naroda o splošni mobilizaciji vse ljudske sile in vseh gmotnih sredstev slovenskega naroda od 3. X. 1943, ter vseh prejšnjih odlokov o narodnem davku se dosedanje davčno poslovanje penoeti s tem, da se ustanovi narodni davek s splošnodavčno obveznostjo na dohodek vsake vrste in na imovino, ki donaja koristi. Neobdavčena ostane imovina, ki je potrebna za obstoj davčnega obvezanca in oseb, za katere je dolžan skrbiti. Obdavčenje se mora vršiti sorazmerno višje, v kolikor znatnejši je dohodek ali imovina, ki se ima obdavčiti.

Čl. 2. Okrajni Narodni Osvobodilni Svet ustanovi na temelju javne razprave s člani krajevne skupnosti, kateri pripada davčni zavezanec, in ob njegovem sodelovanju višino, čas in način izpolnitve davčnega bremena, ki ga ima ta zavezanec nositi za posamezno davčno leto. Davke pobirajo krajevni Narodni osvobodilni odbori. Čl. 3. Davčna obveznost se izpolnjuje s plačilom v gotovini ali pa z dajtavami v naravi. Slednjih Okrajni narodni osvobodilni odbor ne more predpisati, temveč se lahko ustanove samo sporazumno.

Čl. 4. Predsedstvo SNOS predpiše pravilnike k temu odloku.

Čl. 5. Ta sklep zadobi moč, ko ga sprejme SNOS in stopi v veljavo z objavo.

(Nadaljevanje na 4 strani)

ta način bili nastanjeni v taborišču v Alžirju. Bilo jih je okrog 80.

Ni bilo treba dalj časa za spoznavanje drug z drugim. Petokraka na kapi je zadostovala, da so jim zaupali svoje težnje, ki so jih gojili napram Narodno-osvobodilni armadi. Povedali mi so, da so jim agenti bivše kairske vlade ponujali službo in zaslužek, da se priključijo bivši jugoslovanski vojski, namreč Mihajloviču. **Odklonili smo seveda tako ponudo in smo šli rajši delati za samo hrano tukaj pri zavezniški armadi, dokler se nam ne izpolni želja, da se pridružimo resnični naši armadi maršala Tita.**

Tem besedam jaz nimam kaj dodati je pripomnil Nikolaj Vukša, kajti same za sebe vam jasno izražajo globoko zavest Slovencev, kateri so skozi zadnjih 23 let živeli pod peto italijanskega fašizma. Enako je narodna zavest pri bratih Srbih, Hrvatih, Črnogorcih, Makedoncih itd. Zaprav med narodom je skozi krvavo in neprimerno borbo vzrastlo medsebojno zaupanje in bratstvo do take stopnje, da se govori, če pade udarec po bratu Slovencu, enako boli brata Hrvata, Srba, Črnogorca, Macedonca in obratno.

Naša mladina je simbol vzstajnosti. Tisoči mladih fantov in deklet so najmočnejši steber Narodno-osvobodilne armade. Mladinski odredi Narodno-osvobodilne armade so z pesmijo premagovali vse najtežje. Mi smo se skozi neprimerno borbo privadili neverjetnemu življenju. Ko smo bili lačni ali utrujeni ali pa smo šli v borbo, smo vedno prepevali naše narodne in nove partizanske pesmi. One so nam olajševale napor, bodrile nas in nam dajale korajžo. Ni bil samo en slučaj, da je tovarišica odtrgala kos svojega krila in z njim zavezale težko rano tovarišu. Odkok naj bi vzeli potrebne zavoje razen, da smo jih zaplenili od sovražnika ali pa so jih zaplenili posebni odelki mož in žena na okupiranem ozemlju in nam ob priliki izročili. Delili smo medseboj v bratski zaupnosti poslednji kosček kruha. Z eno besedo delili smo dobro in zlo.

Vam bo mogoče neverjetno, toda povem vam, da Jugoslaviji, oziroma narodi Jugoslaviji, niti oddale niso to, kar so bili pred to vojno. njimi je vzrastel novi duh narodne zavesti, kateri sega daleč v preteklost in pa polaga močne stebre za njihovo bodočnost. Roka v roki se gradi Nova svobodna in federativna Jugoslavija v kateri ne bo vladala samovoljna ozke in sebične skupine, nego narod sam za svoje lastne interese. Toda potrebna je pomoč zdaj bolj kot nikdar prej, da bi uspešno izvedli svoja velika narodna dela. In vi kanadski Slovenci, Hrvati, Srbi, Črnogorci, lahko veliko pomagate v tem oziru. Vi lahko pomagate denarno, tudi z obleko in obovčju, toda poglavitno z vašo enotnostjo in medsebojnoj slogi. Odstranite od sebe razna zbadanja in prezir, ter se oklenite gesla: **"Vse za pomoč za čimprejšno zmago nad fašizmom in pa pomoč vašim bratom in sestram v stari domovini."**

Mislím da je na svojem mestu, da poleg vsega omenjenim tudi zavezniško pomoč Narodno-osvobodilni armadi. Na tisoče našega ljudstva je našlo zavetje v Italiji, Afriki in srednjem vzhodu z pomočjo naših zaveznikov. Tisoči in tisoči naših ranjenčev se nahaja v bolnišnicah zavezniške armade v Italiji, obenem pa naša armada dobi vaorožje, municijo, obleko in tudi hrano. A vendar vse to za dostuje in je potreba še večje in je upati, da bo stopnjema izboljššan celoten položaj in razmere. Na delo bratje in sestře zdaj, ko vas kliče sveta dolžnost za svoje in narodne interese, je vključil svoj pogovor Nikolaj Vukša.

Pisma zastopnikov in naročnikov

Geraldton — Cenjeno uredništvo Edinosti: Pošiljam vam denarno nakaznico v znesku \$11.00, to je za dve ponovne naročnine in pet dolarjev tiskovni sklad, ki jih je priložil br. Drago Sekulič, kateri je ravnokar prišel za par dni na počitnice iz gozdnega dela. Niti trenutka ni izgubil, da si ponovi naročnino in daruje nekaj za tiskovni sklad listu. Hvala bratu Sekuliču!

Želeli bi da bi imel kaj več posnemalcev, kajti vsaj za delavce ni večjega in močnejšega orožja, kakor njihov časopis, kateri zvesto zagovarja njihove interese in kaže pravo pot v srečnejšo bodočnost.

Sprejmite rojaške pozdrave:

Ela Garbas.

Windsor — Dragi George! S tem pismom ti pošiljam \$21.00 to je tri dolarja za novo in drugih 18 dolarjev za šest ponovnih naročnin. Na novo so se naročili: S. Hartman, F. Kosi, J. Jerše, F. Magdič in L. Zdravje, vsi iz Windsorja. Na novo pa se je naročil Frank Kováč iz Detroita.

L. Zdravje.

Timmins — Cenjeni urednik Edinosti! Pošiljam po br. John Seme, delegatu tretje redne konvencije VPZ, Bled., v gotovini \$43.75, kar je za 14 ponovnih naročnin in eno novo za pol leta. Ponovne naročnine so zbrali Anica Starič, katera je dobila tudi novo za pol leta, Ignac Župančič in M. Slak.

Nekoliko naročnikov se je preselilo od tukaj neznanu kam, zato zaustavite list dokler se ne oglašijo.

Iskrene pozdrave in obilo uspeha listu.

M. Slak.

Perron, Que. — Cenjeno uredništvo Edinosti: Oprostite ker sem malo zaostal za naročnino. Tukaj vam pošiljam denarno nakaznico za tri dolarja na račun ponovne naročnine in prosim da

mi pošiljate list na moj novi naslov, ker kot vam je znano Pescalies mestece je pogorelo pred nekoliko meseci v zadnjem gozdnem požaru. S pozdravom.

M. Flainik.

Geraldton — Tukaj priloženo vam pošiljam tri dolarja za ponovitev naročnine, katera mi je potekla in obžalujem, da nisem opazoval datuma radi preobloženega dela in sem tako nekoliko zaostal.

Želim veliko napredka listu Edinost, kakor tudi vsem čitateljem in čitateljicam.

J. Deržaj.

Port Arthur — Pošiljam šest dolarjev, to je za eno ponovno naročnino in tri dolarja za tiskovni sklad, katera je priložil J. Kauzlarič.

T. Cimprič.

Kirkland Lake — Cenjeni urednik Edinosti: Ker mi naročnina poteka koncem tega meseca, rajši pošljem prej, kakor pa da bi bil zaostanekar pri Edinosti.

Toliko za prijazno naznanje in ostajem zvest naročnik.

R. Brozovič.

Vancouver — Dragi prijatelj George! Prilagam denarno nakaznico v znesku \$10.00, namreč za dve ponovni naročnini, tri dolarja je priložil za tiskovni sklad M. Spoljarič in en dolar J. Kastelc.

J. Popovič.

New Westminster — Cenjeno uredništvo. Prilagam denarno nakaznico v znesku \$1.50, na račun doseganja naročnine. Kot sem vam zadnjič pisal vzrok, da ne morem ostati nadaljni naročnik mi zaustavite list.

A. Kernishar.

Windsor — Cenjeni urednik Edinosti: Priloženo pošiljam \$1.75 za polleta novo naročnino, katero mi je izročil rojak F. Modic.

Iskrene pozdrave.

John Škof.

Polmilijonski fond in drugo

Detroit — Nebom kritiziral posameznikov zakaj se je v slovenski pomožni akciji SS v treh letih tako malo nabralo. Vzrokov je več, glavni je, ker nismo kot je bilo prvotno nameravano ustanovili pomožno in politično akcijo istočasno. Žal, da so bili nekateri naši vodilni možje in žene ob času, ko se je ustanavljala pomožna akcija, tako kratkovidni, misleči, da nam je politična akcija za pomoč takrat tako zaslužnemu narodu v stari domovini nepotrebna. Izkazalo se je pozneje, da bo samo pomožna akcija brez pomena, če ne bo naš narod politično in gospodarsko svoboden, ker bi bilo vse kar bi mu poslali, le v korist Nemcem, Italijanom in Madžarom. Okupatorji so imeli v svojih programih, Slovence, kot narod popolnoma zatreti.

Dogodki v Sloveniji, ozir. Jugoslaviji so se začeli razvijati tako, da so mnogi naši možje in žene spoznali, da bo naš narod brez političnega delovanja za njegovo rešitev ostal suženj za večno. Zato je nastal Slovenski Ameriški Narodni Svet, nekak konkurenca pomožni akciji v nabiranju prispevkov med ameriški Slovenci. Nekateri so se izjavili, da za politično akcijo ne dajo nič, druga pa, da je politična akcija za osvoboditev naroda v stari domovini bolj potrebna sedaj, kot pomožna in tako ni JPO-SS in ne SANS dobil toliko prispevkov, kot če bi bile obe akcije vključeni v eni organizaciji. Moči so se cepile.

SANS je naredil veliko delo, njegova zasluga je, da nismo smatrali le narod hlapec in dekel, kot so nas širši javnosti prikazovali nemški, laški in madžarski kulturnosoci, pač pa narod herojev, ko se mu gre za življenjski in narodni obstanek. Svet sedaj ve kje žive Slovenci in se izgovarja njih krajevna imena pravilno, kar se ni nikdar preje zgodilo.

Slovenski narodni kongres je pred 2 leti v Clevelandu sprejel med drugimi resolucijami tudi 3 točke, ki razmotirajo v glavnem le materialno pomoč narodu v Sloveniji. V teh točkah se ni nikdar razpravljalo, ne na SANSovih sejah in ne javno v našem časopisu. Citiral bom le točki 1 in 3, ki se glase: "bodi sklenjeno,

1 "Da se naroči stalni organizaciji, ki se bo porodila na tem kongresu, naj nemudoma stori vse potrebno za ustanovitev posebnega oddelka, čigar takojšnja dolžnost bo to, da se natančno seznanji z morebitnimi potrebami v Sloveniji po vojni ter najde to pot, po kateri se bo začel izvajati pomožni program med slovenski Amerikanci, zlasti pa med velikimi bratskimi organizacijami.

2 In da nadalje ugotovimo to, da bi po našem mnenju morali v ta namen ameriški Slovenci in njihove bratske organizacije zbrati sklad do petih milijonov dolarjev, a natančno vsoto pa določi posebni odsek, ki ga naj ustanovi iz tega kongresa nastala organizacija.

SANS je glavne naloge svojega političnega delovanja v Ameriki skoro dovršil, izvrzevši gori omenjene točke. Mnogi delegatje smo na minuli SANSovi konvenciji v Clevelandu bili mnega, da se bo našlo pota in načine, da se bo SANS in JPO-SS nekako združili. Čas je prišel, ko bo nam ameriški Slovenci potrebno zbrati materialno pomoč našemu to strašno nesrečo preživetemu narodu, da bo po osvoboditvi, zopet počel živeti življenjske človeka.

Delegatinja iz Detroita je imela predlog o tem smislu, pa ko je prišla na red na konvenciji razprava o pomožni akciji, je predsednik gledal drugam in je bila prezrta. Potem bi bil pa pred-

log iz dnevnega reda.

Častni predsednik L. Adamič je izrazil upanje, da bodo ameriški Slovenci zbrali v teku šest mesecev fond v znesku \$500.000 za pomoč narodu v stari domovini. Ta izjava se zdi, je bila važna, da bi ji konvencija morala posvetiti največjo pažnjo, sedaj, ko se bliža našemu narodu v domovini svoboda, a žal se je šlo preko nje brez vsake razprave in zaključka.

JPO je Fotičeva organizacija in je za nas le na papirju. Sploh za Jugoslavijo nima več nobenega pomena. SS prisveke te organizacije, pa tudi bolj dremlje. Le par rojakov odbornikov SS se trudi in piše apele v našem novinstvu, drugače pa vodstvo te organizacije ne izda nobenih načrtov in programov, kako in s kom bo stopil v stik po osvoboditvi Slovenije, da ne bodo zopet, kot so bili po prvi svetovni vojni naše podpore deložni oni, ki niso bili potrebni, resnično potrebni pa niso nič dobili. Kdor sledi poteku dogodkom v domovini je prepričan, da se stara korupcija po osvoboditvi Slovenije ne bo ponavljala, ker bo bodoča uprava Slovenije in Jugoslavije skrbela, da bo imel vsak iste pravice in dolžnosti. Vendar pa je potrebno dati nepoučenim od strani centralnih organizacij najboljša pojasnila.

Je pa sedaj vse eno kdo prispevke nabira. SANS in SS omasta to pravico, za pošiljati pomoč v domovino pa le Združeni Odbor južnoslovenskih Amerikancev, ki je z velikim trudom in največ po zaslugi Adamiča pridobil to pravico. Torej ZOJSA sedaj deluje kot politična in pomožna organizacija ameriških Jugoslovanov in ni razloga zakaj bi morali imeti Slovenci dve organizaciji, ki ovirajo ena drugo, vsaj smo dosedaj delovali eno in isti ljudje za obe organizaciji. Če hočemo da bomo do-

Jože Menton.

VABILO NA REDNO SEJO

Izvršni Odbor odseka Zveze Kanadskih Slovencev v Toronto, tem potom naznanja članstvu odseka, da se vrši redna seja dne 1 oktobra ob 2 uri popoldan v navadnih prostorih 386 Ontario St., namreč Community Dvorani.

Na dnevnem redu je več važnih vprašanj in je važno da se člani in članice vdeležijo redne seje, ter z tem omogočijo dobre zaključke za nadaljno delo odseka.

Seji pa lahko prisostvujejo tudi ne člani, če je to želja enega ali drugega rojaka.

NOV GROB

Po dolgi in mučni bolezniji je preminul dne 17 septembra v bolnišnici v Hamiltonu dobro znani rojak John Zalec v najlepši moški dobi, 42 let starosti. Bival je v Grimbsy Beach, na farmji in je bil član tukajšnega odseka Zveze Kanadskih Slovencev, ter odseka H. B. Zajednice.

Pokojnikov pogreb se je vršil dne 20 septembra ob veliki udeležbi sorodnikov in prijateljev. Da je pokojnik bil priljubljen in imel mnogo prijateljev so pričča 43 venec, ki so okrašali njegovo krsto na zadnji poti k miru in počitku. Velika povorka 26 avtomobilov se je podala od hiše žalosti do zadnje izročitve materi zemlji na pokopališču v Grimbsy Beach. Tukaj zapuščala žalujočju soprogo tri hčere ter brata. V stari domovini pa več sorodnikov.

Lahka Ti naj bode kanadska zemlja.

Soprogi, hčerkam in bratu naše globoko sožalje.

J. Crnič.

Enako izrekamo globoko sožalje družini pokojnega Johna Zalec, ter njegovemu bratu Petru, ured. Edinosti.

Taj. Jos Pogorelec.

CIVIL SERVICE COMMISSION OF CANADA

SLUŽBO DOBI: Pri državljanem oddelku Nacionalne Vojne posluge v Ottawi, (CITIZENSHIP DIVISION, NATIONAL WAR SERVICE, OTTAWA). Plača \$1920-2100, poleg tega bonos. **KVALIFIKACIJA:** Izobrazba enaka višjih šol, sposobnost za vršenje tečnega prevoda; dovoljno poznavanje angleškega ali francoskega jezika, sposobnost za čitati in pisati hrvaški, srbski, slovenski, češki ali slovaški, še bolj ako znate madžarski, bolgarski ali italijanski jezik. Potrebno tiskovno dobitje lahko na vsakem poštne uradu in je potrebno da jo izpolnite ne kasneje od 7 oktobra in pošljete na Civil Service Commission, Ottawa. Ta oglas je odobren po direktorju National Selective Service.

Junaška obramba Sevastopola

Spisal Podadmiral, F. Oktyabrsky
(Prevedel J. Smrke)

Ko je predsednik Sovjetskov obiskal tvornico in zahteval, da bi dnevna proizvodnja bila zvišana znatno nad dosežanjo višino, tvorniški delavci so mu obljubili, da bodo izvršili v štirih dneh. In res par dni pozneje so proizvajali dvakrat toliko zakopnih možnarjev, kot so obljubili. Trideset različnih del je bilo potrebno da se napravi zakopni možnar, kar je vzelo okrog 40 ur. Sedaj so pa reducirali na število del, da je vzelo od tri do štiri ure vsa skupaj.

Tvorniški delavci so delali z roko v roki z fronto. Bili so resnični prijatelji moštva v bojni črti. Večkrat so mornarji obiskali tvornico, da se zahvalijo delavcem. Tovarniški delavci pa so enako obiskali položaje na bojni črti. Ni bil samo obisk kakor gostje, ampak s sabo so prinesli deset zabojev novih bomb.

Naša baterija je odprla ogenj...

Delegati — tovarniški delavci, so bili na opazovalni postaji. Skozi streloskop so mogli videti kako so bombe zadele v cilj in kako so sovražni zakopi leteli v zrak. Ko so se delegati vrnili so imeli sejo v svoji tovarni. Izročili so preostalim delavcem zahvalo, katero so jim poslali močje iz bojne črte. In ta zahvala je vsebovala:

"Več pušk — več municije!"

Ko je vojaško povejestvo videlo, da tovarna zmore vsako delo, so svetovali, da delavci popravijo bojno ladjo. Rok za popravilo katerega so postavili, je bil točen in strog. Kočljiva stvar je sedaj bila, kako začeti električno varenje brez da bi z tem izdali sovražniku, kje se tovarna nahaja. In ni se moglo odložiti do jutra, ker je bilo mnogo dela za popravilo, ter malo časa odločenega za dogotoviti delo.

Oni niso čakali... ker se je načel izhod iz položaja. Velikanska platnena ruha, so prinesli ter z njo pokrili zadnji del ladje. Delavci so se splazili notri ter tako delali. Naloga je bila izvršena dva dni pred pretečenim rokom.

Podzemaljska tovarna se je širila. Nove delavnice so se pojavljale v tunelih in zakopih.

(Se nadaljuje prihodnjič)

PRVO ZASEDANJE Slovenskega Narodnega Osvobodilnega Sveta

ODLOK

O OBVEZNI OBDELAVI PLODNE IN O ZAŠČITI SEMEN TER PLEMENSKE ŽIVINE

Čl. 1. Vsa plodna zemlja na slovenskem osvobojenem ozemlju mora biti v celoti obdelana in čim smoternje izkoriščena. Plemenska živina in semena so zaščiteni. Čl. 2. Razen poljedelca, ki obdeluje svojo zemljo, je dolžan sodelovati, kadar nastane potreba, pri obdelavi plodne zemlje po svojih zmognostih tudi vsak drug Slovenec, v vzajemno pomočjo. Pravica in dolžnost organov narodne oblasti je zlasti, dajati za izvedbo v členu 1. postavljenega načela pobude, nuditi vso ustrezno pomoč, ob potrebi pa izdajati primerne ukrepe. Čl. 3. Predsedstvo SNOS izda k temu odlok potrebne pravilnike, ki bodo predvidevali tudi senkcije. Čl. 4. Ta odlok zadobi moč, ko ga sprejme SNOS in postane veljaven z objavo.

ODLOK

O USTANOVITVI KOMISIJE ZA UPRAVO RAZLAŠČENE IMOVINE NA SLOVENSKEM OZEMLJU.

Čl. 1. Soglasno z izdanimi odloki je razlaščena imovina pripadnikov tujih narodnosti, zlasti veleposestnikov, ki so služili okupatorju, ter narodnih izdajalcev, last slovenskega naroda in se daje v brezplačen užitek slovenskemu ljudstvu, se neposredno upravlja, kolikor to zahteva po ohranitvi slovenskega narodnega bogatstva. Čl. 2. Predsedstvo SNOS postavi za enotno upravo te imovine komisijo z nazivom "Komisija za upravo razlaščene imovine pri predsedstvu SNOS". Ta komisija je sestavljena iz predsednika in 8 članov ter posluje po pravilniku, ki ga predpiše Predsedstvo SNOS. Čl. 3. Naloga te komisije je zlasti ugotoviti to imovino, oskrbeti da se daje v brezplačni užitek slovenskemu ljudstvu, skrbeti za njeno vzdrževanje in za ohranitev narodnega bogatstva, ki ga vsebuje; upravljati koristi, izviračaje iz nje in polagati o njih račune Predsedstvu SNOS. Čl. 4. Kolikor so prejšnji odloki v nasprotju s pričujočim, se njihova določila razveljavljajo. Čl. 5. Ta odlok zadobi moč, ko ga sprejme SNOS in postane obvezen z objavo.

ODLOK

O ZAŠČITI GOZDOV NA SLOVENSKEM OZEMLJU

Čl. 1. Vsi gozdovi na slovenskem ozemlju so pod zaščito slovenske narodne oblasti. Čl. 2. V okviru odseka za gospodarstvo pri Predsedstvu SNOS se ustanovi komisija z nazivom "Komisija za zaščito gozdov", sestojeta iz predsednika in 5 članov, mešana z gospodarskimi strokovnjaki. Čl. 3. Naloga te komisije je; proučevanja gozdnega bogatstva, možnosti smotrenega in načrtanega izkoriščanja gozdov in sredstev za pospeševanje gozdnega gospodarstva ter vseh s tem združenih gospodarskih pannon in ugotovitev potreb po gozdnih produktih, izdajanje splošno obveznih navodil in po potrebi konkretnih nalogov za zaščito gozdov pred škodljivci in elementarnimi nevarnostmi, za sečnjo in pogozdovanje. Čl. 4. Pravilnik k temu odloku izda po zaslujanju Komisije za zaščito gozdov Predsedstvo SNOS. Čl. 5. Ta odlok zadobi moč, ko ga sprejme SNOS in postane obvezen z objavo.

ODLOK

O USTANOVITVI RODITELJSKIH SVETOV PRI NARODNIH OSVOBODILNIH ODBORIH NA SLOVENSKEM OSVOBOJENEM OZEMLJU

Čl. 1. Pri vsakem narodnem osvobodilnem odboru se ustanovi kot posvetovalni organ v vprašanju šolstva Roditeljski svet, ki sodeluje tesno z Narodnim osvobodilnim odborom samim.

Člen 2. Sestavo, naloge in poslovanje Roditeljskih svetov določa poseben pravilnik, ki ga naj na podlagi tega odloka izda Predsedstvo SNOS.

Člen 3. Ta odlok zadobi moč, ko ga sprejme SNOS in postane obvezen z objavo.

20. II. 1944.

Predsednik; Josip Vidmar l.r. Sekretar; Boris Kidrič l.r. Zapisnikarja; Vladimir Krivic l.r. Janez Stanovnik l.r.

ŽENSKI KROŽEK ZA POMOČ STAREMU KRAJU

Timmins — Pred štirimi leti smo se me slovenske in hrvaške žene organizirale, kot znano v ženski krožek Slovenk in Hrvatice. Ob ustanovitvi krožka ni nas bilo veliko članic, a smo vendar v imenu krožka priredile nekoliko hišnih zabav v prid dobrodelnih stvari, kakor tudi pozneje smo pletle nogavice, jopiče itd., za Rdečo Armado Sovjetske Unije. Delale smo pač za eno ali drugo stvar, kar je bilo potrebno na prosvetnem ali kulturnem polju.

Predaleč bi me zavedlo naštevajoč težkove ženskega krožka, poglavito seveda v pridobivanju novih članic. Takrat je na v pogled morda marsikatera rojakinje vsled nerazumevanja potrebe da smo tudi me žene organizirane, se bolj hladno ponasala napram ženskemu krožku. Včasih se je slišala tudi sem in kje kakšna pikra beseda, češ potika se v politiko itd. Seveda take besede zbedejo človeka v srce, toda zavedajoč se da se izgovarjajo edino vsled nerazumevanja se premaguje in deluje za dobro delo naprej. Tako smo tudi me od ustanovitve krožka delovale za eno ali drugo stvar, ne oziraje se na težkoče in tu in tam prigovor.

Doba, ki smo jo preživeli skozi zadnja štiri leta, opravičuje naše delo in še vedno kliče na pomoč vse one, ki so bodisi vsled nerazumevanja ali pa odvračanja ostali po strani. Danes je neizmerna potreba, da zberemo za lastne brate in sestre v stari domovini čimveč pomoči, posebno obleke in obutve. Ni nam treba ugibati ali jim je potrebna. Sovražnik, kateri je pomoril na tisoče nedolžnih bitij, požgal desetine mest in vasi, ni prizanesel bormim tovarnam. Medtem tudi, kdo pa je sejal lan in pripravljaj predivo po okupiranem polju po katerem je besnelo sovražnikovo kopito in pustoš. Najbolj značilne besede v tem oziru so,

M. Slak.